

Archidiecezjalny program duszpasterski

ROK A

CZŁOWIEK

Adwent i Narodzenie Pańskie

Wierzę w Chrystusa, Boga–Człowieka

Propozycje szczegółowe

Poznań 2013/2014

MARTYRIA

Kontynuacja Roku Wiary

W pierwszą niedzielę Adwentu rozpoczynamy w Kościele w Polsce nowy, czteroletni cykl *Programu duszpasterskiego*, cykl, którego hasłem są słowa: „Przez Chrystusa, z Chrystusem, w Chrystusie. Przez wiarę i chrzest do świadectwa”. Konferencja Episkopatu Polski przyjęła go jako drogę pastoralnego przygotowania do 1050. rocznicy Chrztu Polski. Dwa pierwsze lata, przeżywane w myśl słów: „Wierzę w Syna Bożego” oraz „Nawróćcie się i wierźcie w Ewangelię”, przygotowują nas do świętowania roku 2016 pod hasłem: „Nowe życie w Chrystusie”. Ostatni, czwarty rok, zatytułowany „Idźcie i głosźcie”, ukaże konsekwencje przyjęcia chrztu w życiu chrześcijanina. W *Programie duszpasterskim* obecnego roku chcemy położyć akcent na odnowienie i pogłębienie naszej relacji z Chrystusem, Synem Bożym. Będzie to swoista kontynuacja Roku Wiary. Pragniemy głębiej poznać Jezusa i Jego zbawcze orędzie, by nasze życie wiary wzrastało na solidnym fundamencie i przynosiło owoc w postaci gotowości do dzielenia się doświadczeniem Boga.

Czas kerygmatu i ewangelizacji

Pierwszy rok nowego *Programu duszpasterskiego* wiąże się z podstawową treścią dotyczącą zbawienia człowieka, czyli z kerygmatem. Pragniemy podjąć wysiłek uświadomienia sobie, czym on jest i zdobyć się na działania, które pomogą nam przeżyć go na nowo w celu odnowienia i umocnienia naszej relacji z Jezusem Chrystusem. Kerygmat jest zbawczym przesłaniem, zawartym w Piśmie Świętym, przesłaniem niosącym obietnicę zbawienia i wzywającym człowieka do wiary oraz przemiany życia w Bogu, a ewangelizacja – takim głoszeniem kerygmatu, które prowadzi człowieka do podjęcia wyraźnej decyzji wiary i wejścia w osobistą relację z Bogiem we wspólnocie Kościoła. W adhortacji apostoelskiej *Evangelii nuntiandi* czytamy: „W przepowiadaniu, jakie Kościół szerzy (...) zawierają się istotne zasady, czyli żywotna substancja, która nie może się zmieniać ani zostać pominięta milczeniem bez narażenia samego pojęcia ewangelizacji na poważny uszczerbek”. I dalej: „Ewangelizować znaczy przede wszystkim świadczyć zwyczajnie i wprost o Bogu objawionym przez Jezusa Chrystusa, w Duchu Świętym; świadczyć, że Bóg umiłował ten świat w Synu swoim, w Słowie Wcielonym dał wszystkim rzeczom istnienie, a ludzi powołał do życia wiecznego”. Istotna treść kerygmatu jest następująca: „w Jezusie Chrystusie, Synu Bożym, który stał się człowiekiem, umarł i zmartwychwstał, ofiarowane jest każdemu człowiekowi zbawienie, jako dar łaski i miłosierdzia Bożego” (EN 25, 26, 27). Zadaniem nowego *Programu duszpasterskiego* na lata 2013-2017 jest praktyczne dookreślenie i urzeczywistnienie tych elementów w życiu naszych parafii.

Rekolekcje ewangelizacyjne w parafiach

W *Programie duszpasterskim* proponuje się podjęcie w parafiach rekolekcji ewangelizacyjnych z głoszeniem kerygmatu. Chcemy rozpocząć je w Wielkim Poście 2014 roku i kontynuować przez kolejne lata, tak aby jak najwięcej parafii mogło takie rekolekcje przeżyć. Rozpoczynamy od sformułowania istoty kerygmatu i podjęcia tematu duchowości chrzcielnej w ramach stałej formacji prezbiterów. Zapraszamy do współpracy ruchy odnowy Kościoła, mające doświadczenie w przeżywaniu takich rekolekcji. Parafie, które chciałyby podjąć rekolekcje ewangelizacyjne prosimy zgłaszać do ks. Szymona Stułkowskiego (Wydział Duszpasterski Kurii Metropolitalnej; e-mail: duszpasterski@archpozn.pl).

Duchowość biblijna

Jednym z priorytetów tegorocznego *Programu* jest – zgodnie z *Orędziem końcowym XII Zwyczajnego Zgromadzenia Ogólnego Synodu Biskupów do Ludu Bożego* – ubiblijnienie wszelkich działań duszpasterskich. Wiele udało się już w tej sprawie zdziałać. Cieszą powstające w parafiach i duszpasterstwach kręgi biblijne, liczny udział wiernych w formacji Dzieła Biblijnego oraz powiększająca się grupa członków Stowarzyszenia Dzieło Biblijne im. Jana Pawła II. Twórzmy kolejne kręgi biblijne w parafiach, zwłaszcza tam, gdzie ich jeszcze nie ma. W pracy duszpasterskiej wykorzystujemy czasopisma „Krag Biblijny” i „Przegląd Biblijny”, które można potraktować jako pomoc do realizacji *Programu duszpasterskiego* (patrz: *Synod Archidiecezji Poznańskiej 2004-2008*, T. 1: *Dokumenty*, 149). W parafialnych kręgach biblijnych pozwalamy doświadczyć – zarówno dorosłym, jak i młodym parafianom – że wiara rodzi się z tego, co się słyszy.

Szkoła Formacji Duchowej

Pomocą dla osób dorosłych w pogłębianiu życia słowem Bożym jest Szkoła Formacji Duchowej, która rozpoczęła szósty rok swojej działalności. Wyszukujemy w parafiach osoby, które są otwarte na formowanie życia duchowego i zaproponujemy im uczestnictwo w spotkaniach. Dobrze byłoby, aby słuchacze Szkoły Formacji Duchowej podzielili się swoimi przeżyciami w prasie parafialnej lub na stronie internetowej parafii, zachęcając innych do wzięcia udziału w takich spotkaniach..

Szkoła Katechistów Archidiecezji Poznańskiej

Szkoła Katechistów Archidiecezji Poznańskiej kontynuuje swoją pracę formacyjną. Świeccy katechiści prowadzą w parafiach katechezy adresowane do ludzi dorosłych. Obecnie jest to katecheza przed chrztem. Wprowadzamy w tym roku

duszpasterskim we wszystkich parafiach dwie katechezy przed chrztem. Ukazały się już zeszyty pomocy katechetycznych: *Chrzest. Przygotowanie rodziców i chrzestnych do sakramentu chrztu świętego dzieci* (Poznań 2011) oraz materiały o Eucharystii. Szukajmy nowych kandydatów chętnych do nauki w szkole katechistów. Wykorzystajmy w tym celu także odwiedziny duszpasterskie w domach parafian.

Katecheza dorosłych

Do *Programu duszpasterskiego Archidiecezji Poznańskiej* przygotowano 12 katechez dla osób dorosłych. Materiały te są skierowane zarówno do grup, które wymagają stałej formacji, jak i do osób dorosłych, pragnących uczestniczyć w systematycznej katechezie (patrz: *Synod Archidiecezji Poznańskiej 2004-2008*, T. 1: *Dokumenty*, 552, 826). Wykorzystajmy te materiały w formacji dorosłych wiernych.

Europejskie Spotkanie Młodych 2013/2014

Tegoroczne Europejskie Spotkanie Młodych, organizowane przez wspólnotę braci z Taizé, odbędzie się w Strasburgu. Przygotowanie i udział w spotkaniu winny być ważnym elementem budowania duszpasterstwa młodych w parafii. Szczegóły dotyczące spotkania znajdziemy na stronie Duszpasterstwa Młodzieży Archidiecezji Poznańskiej (www.dm.archpoznan.pl).

Odwiedziny kolędowe

Kolęda jest wielką szansą duszpasterską, której nie powinniśmy zmarnować. To spotkanie duszpasterzy z wiernymi w ich domach na wspólnej modlitwie i rozmowie, służącej poznaniu trosk i radości parafian. Podobnie jak przed rokiem, także i teraz przygotowano książeczkę kolędową, nawiązującą w swojej treści do tematu *Programu duszpasterskiego „Wierzę w Syna Bożego”*. Autorem wprowadzenia oraz życzeń świątecznych jest ks. abp Stanisław Gądecki. Broszurę można wykorzystać także w pracy z rodzicami dzieci i młodzieży w parafii oraz na spotkaniach z kandydatami do bierzmowania. Pomocą służy karta z medytacją na uroczystość Narodzenia Pańskiego, przygotowana przez Wydawnictwo Święty Wojciech, dołączona od *Programu duszpasterskiego*. Materiały te mogą pomóc w rozmowie na temat treści tegorocznego *Programu duszpasterskiego*.

Kolędnicy misyjni

Zachęcajmy do tworzenia grup kolędników misyjnych. Dzieci razem z osobą dorosłą niosą parafianom życzenia i Boże błogosławieństwo, zbierając równocześnie ofiary na potrzeby misji. Zaangażowanie dzieci na rzecz misji może zaowocować powstaniem grupy misyjnej w parafii, a w przyszłości – gotowością do dzielenia się

wiarą w dorosłym życiu. Pomocą i radą służą siostry klawerianki (Archidiecezjalne Centrum Misyjne w Poznaniu, ul. Dmowskiego 130, tel. 61 869 95 38, e-mail: misje.poznan@wp.pl).

Orszak Trzech Króli

Orszak Trzech Króli zorganizowano już w Poznaniu trzykrotnie. Misją jest pielęgnowanie oraz szerzenie wartości prorodzinnych i wspólnotowych. Organizatorzy pragną, by w orszaku spotkali się wszyscy, którzy chcą poczuć rodzinną atmosferę wspólnego świętowania. Celem projektu jest świętowanie uroczystości Objawienia Pańskiego. Orszak Trzech Króli wychodzi na ulice wielu miast i miasteczek w Polsce. To doby znak. Organizatorzy są gotowi wspierać lokalne inicjatywy zorganizowania orszaku w różnych miasteczkach. Nagłośnienie akcji w ubiegłorocznym *Programie duszpasterskim* sprawiło, że inicjatywa nabrała rozgłosu.

Dzień Życia Konsekrowanego

W święto Ofiarowania Pańskiego przeżywamy Dzień Życia Konsekrowanego. Dziękujemy Bogu za osoby konsekrowane, zwłaszcza żyjące i pracujące w parafii lub z niej pochodzące. Prośmy Boga o powołania z naszych parafii do takiej formy życia poświęconego Bogu. Ukazujemy młodym ludziom drogę życia oddanego Bogu, Kościołowi i bliźnim.

Spotkania opłatkowe

Tradycyjne spotkania opłatkowe są w parafii okazją do wspólnego wyznania wiary w Jezusa, Syna Bożego, który przyszedł na świat, oraz do doświadczenia wspólnoty sióstr i braci w jednej wierze. Przez tak bardzo rodzinny obrzęd łamania się opłatkiem umacniamy nasze wzajemne relacje. Czyńmy wszystko, by spotkania opłatkowe integrowały grupy i wspólnoty działające w parafii.

LITURGIA

Świętowanie niedzieli

W nowym cyklu *Programu duszpasterskiego* chcemy dalej podejmować refleksję na temat przeżywania niedzieli jako dnia Pańskiego. Wykorzystajmy treści o chrześcijańskim świętowaniu niedzieli, zawarte w *Programie duszpasterskim* (s. 451-477). Zatrószmy się o to, by niedzielne Eucharystie były dobrze przygotowane, by wierni mogli podejmować przewidziane dla nich funkcje liturgiczne. Wykorzystajmy komentarze do czytań biblijnych oraz propozycje tematycznych śpiewów.

Sakramenty

W roku, w którym pragniemy pogłębić naszą relację z Jezusem, Synem Bożym, zachęcamy wiernych do gorliwszego życia sakramentalnego w okresie Adwentu i Narodzenia Pańskiego. Zapraszamy do korzystania z sakramentu pokuty, by z czystym sercem świętować w liturgii tajemnicę naszej wiary (zob. *Synod Archidiecezji Poznańskiej 2004-2008*, T. 1: *Dokumenty*, 611-619). Zachęcamy wiernych do udziału w codziennych Eucharystiach podczas Adwentu oraz oktawy Bożego Narodzenia.

Troska o przedmioty służące do celów liturgicznych

W roku duszpasterskim poświęconym wierze w Chrystusa, Syna Bożego, zatrószmy się o stan przedmiotów służących do sprawowania liturgii i wykorzystywanych w kulcie Jezusa Chrystusa. Zażądajmy do tabernakulum, sprawdzając czystość wnętrza, a także skontrolujmy korporał. Sprawdźmy kielichy, pateny płaskie i głębokie, pateny komunijne, monstrancje, kustodie, cyboria, tacki, ampułki, naczynia do ablucji. Przyjrzyjmy się białym liturgicznym, a także albow, komżom, ornatom, kapom i welonom. Zobaczmy, w jakim stanie są lekcjonarze mszalne. Może watro zniszczone przekazać lektorom, a nabyć komplet nowych.

Msze roratnie

Msze Święte roratnie (także te celebrowane rano) gromadzą dużą grupę dzieci, rodziców i dziadków. Włączajmy osoby dorosłe do czynnego udziału w liturgii, zwłaszcza do pełnienia funkcji lektorów i psalmistów. W roratach z udziałem

dzieci zwracamy się w homilii także do dorosłych. Jeśli w parafii są odprawiane dwie Msze Święte, niech druga będzie wyraźnie propozycją skierowaną do ludzi dorosłych.

Procesje światła

8 grudnia w Poznaniu przejdzie, jak zawsze z kościoła pw. św. Małgorzaty na Śródce do figury Niepokalanej na Ostrowie Tumskim, procesja maryjna. Modląc się modlitwą różańcową, będziemy prosić Boga, by nasza wiara kształtowała się na wzór wiary Niepokalanej. Wprowadzamy w parafiach podobne procesje do figur czy też do grot Matki Bożej.

Konkurs na najciekawszy żłóbek

Zapraszamy parafie do udziału w konkursie plastycznym na dekorację bożonarodzeniową (żłóbek), nawiązującą do tematu roku duszpasterskiego. W konkursie mogą wziąć udział parafie Archidiecezji Poznańskiej. Chodzi o żłóbek w kościele, a nie o tzw. żywe żłóbki ze zwierzętami. Kolorowe zdjęcia formatu A5 – wraz z opisem i wyjaśnieniem dekoracji oraz nazwiskami osób, które ją zaprojektowały i wykonały – należy przesyłać do Wydziału Duszpasterskiego Kurii Metropolitalnej do końca grudnia br. Za najciekawsze realizacje przewidziane są nagrody.

Niedziela Świętej Rodziny

Zaprośmy parafian, by w tym dniu przybyli na Eucharystię rodzinnie. Włączmy dorosłych, młodzież i dzieci do pełnienia funkcji liturgicznych. Zaproponujmy rodzinom uroczyste błogosławieństwo (np. przez nałożenie rąk po błogosławieństwie końcowym). Przygotujmy mały upominek (np. obrazek Świętej Rodziny czy kartę z medytacją na uroczystość Narodzenia Pańskiego, kartę przygotowaną przez Wydawnictwo Święty Wojciech). Zorganizujmy kiermasz z książkami o tematyce rodzinnej, propagujmy w rodzinach – wydawany w Poznaniu – „Głos dla Życia”. Zachęcajmy wiernych do śpiewania kolęd przy żłóbku oraz w gronie rodziny. Organizujmy spotkania ze śpiewem kolęd przy żłóbku. Jest to dobra okazja do zainicjowania rodzinnej katechezy ewangelizacyjnej.

Objawienie Pańskie

W dniu, w którym wspominamy objawienie się Mesjasza narodom pogańskim, zawieramy Bożej opiece działo misyjne Kościoła. Wykorzystajmy tę uroczystość do ożywienia ducha misyjnego w parafii, do zachęty, by wierni w różny sposób troszczyli się o misje. W parafii można utworzyć grupę misyjną, której działanie będzie oparte na modlitwie różańcowej w intencji misji, a praca będzie polegać na konkretnych działaniach formacyjnych i niesieniu pomocy misyjona-

rzom. Przygotujmy w parafii woreczki z kredą, kadzidłem i węgielkiem. Zachęcajmy wiernych do oznaczania drzwi domów i mieszkań symbolami K+M+B 2013. Napis na drzwiach staje się publicznym wyznaniem wiary w Zbawiciela.

Niedziela Chrztu Pańskiego

W czasie przygotowań do jubileuszu 1050. rocznicy Chrztu Polski, Niedziela Chrztu Pańskiego niech stanie się czasem dziękczynienia za początek naszej wiary – za chrzest święty, wiarę naszych przodków, szczególnie rodziców i chrzestnych. W tę niedzielę, podczas Mszy Świętej, odnowmy – przez aspersion oraz osobiste podejście do chrzcielnicy (po Eucharystii) – nasze przymierze chrzcielne. Chrzcielnica winna być otwarta i przyozdobiona kwiatami. Zachęcajmy wiernych do tego, by pamiętali o dacie swojego chrztu i świętowali ten dzień.

Troska o jedność chrześcijan

Tradycyjnie w połowie stycznia będziemy przeżywać Tydzień Modlitw o Jedność Chrześcijan. Skorzystajmy z materiałów duszpasterskich, które dotrą do parafii, by włączyć się we wspólne wołanie do Boga o dar jedności wszystkich wyznawców Chrystusa. Informujmy parafian, zwłaszcza miasta Poznania, o centralnych wydarzeniach tego tygodnia w Archidiecezji Poznańskiej.

KONTYNUACJA PROPOZYCJI Z LAT UBIEGŁYCH

Komentarze do niedzielnej liturgii słowa

Program duszpasterski zawiera propozycje komentarzy do niedzielnych czytań biblijnych. Teksty opracowuje tradycyjnie redakcja miesięcznika Ruchu Światło-Życie „Wieczernik”. Znajdźmy osoby, które podczas liturgii podejmą się pełnienia funkcji komentatora.

Wieniec adwentowy

Wieniec adwentowy w kościele i domu rodzinnym jest swoistym kalendarzem liturgicznym, który pomaga w przeżywaniu czasu oczekiwania na narodzenie Światłości Świata i stanowi okazję do ożywienia codziennej rodzinnej modlitwy.

Świeca Caritas

Zachęcajmy do zapalania świecy Caritas przy wspólnych posiłkach w święta i inne dni nowego roku. Przypominajmy parafianom o potrzebie wspólnej modlitwy w rodzinach, modlitwy, której może towarzyszyć światło świecy Caritas.

Niech nasza modlitwa będzie także dziękczynieniem za wiarę przekazaną nam przez przodków.

Betlejemskie światło pokoju

Harcerze, tradycyjnie już, będą roznosić światło betlejemskie. Przyjmijmy ich życzliwie. Stwórzmy wiernym możliwość zabrania światła do swoich domów. Niech świece Caritas zapłoną w wigilijny wieczór światłem betlejemskim.

Domowa wigilia

Przypominajmy wiernym o domowej liturgii w wieczór wigilijny. Niech znajdzie się w niej miejsce na odczytanie słowa Bożego, wspólną modlitwę i pojednanie przy łamaniu się opłatkiem.

DIAKONIA

Problem biedy

Wiele rodzin przeżywa kryzys, będący m.in. wynikiem bezrobocia. Wraz z Parafialnym Zespołem Caritas szukajmy skutecznych form pomocy tym, którzy są bezradni wobec zaistniałej sytuacji. Współpracujmy z instytucjami samorządowymi, które obejmują swoją troską ludzi biednych. Nasze zaangażowanie na rzecz ubogich jest świadectwem danym wierze w Chrystusa, Boga–Człowieka.

Troska o chorych

Parafianie, którzy z powodu choroby nie mogą dotrzeć do świątyni, mają prawo skorzystać z sakramentu pokuty oraz przyjąć Ciało Pańskie w swoich domach. Rozmawiajmy o tym z parafianami, którzy są w takiej sytuacji i nie korzystają z proponowanej posługi. Dla osób chorych przygotujmy życzenia i małe upominki. Będzie to dla chorych i samotnych prawdziwą radością. Włączajmy ludzi młodych (np. kandydatów do bierzmowania) do przygotowania i roznoszenia paczek. Zanieśmy starszym parafianom „List do chorych”. Troszczmy się o nadzwyczajnych szafarzy Komunii Świętej w parafii, by chorzy, którzy tego pragną, mogli każdej niedzieli przyjąć w domu Ciało Pańskie.

Ubogie dzieci

Pamiętajmy w naszych wspólnotach o dzieciach z rodzin ubogich. W wielu parafiach już na początku Adwentu przygotowuje się kartki z imionami i wiekiem dzieci, które parafia pragnie obdarować praktycznymi upominkami. Znając płeć i wiek dziecka, można przygotować konkretny prezent, który Parafialny Zespół Caritas przekaze przed świętami pod wskazany adres.

Misyjny Dzień Dziecka

Spotkanie misyjne dzieci będzie miało miejsce 4 stycznia 2014 r. w Lubaszcu. Zatrószmy się, by dzieci uczestniczące w akcji „Koleđnicy misyjni” oraz inne dzieci zainteresowane misjami dotarły do sanktuarium matki Bożej w Lubaszcu.

Projekt misyjny: „Gwiazda Betlejemka 2014”

Studenci z Akademickiego Koła Misjologicznego (AKM) – wzorem trzech ostatnich lat – przygotowują na uroczystość Objawienia Pańskiego torebki z kredą, kadzidłem i węgielkiem. Parafie, które zechciałyby włączyć się w ten projekt, rozprawdając w uroczystość Trzech Króli wspomniane torebki, są proszone o kontakt z AKM (tel. 691 861 181). Zebrane ofiary będą przeznaczone na Dom Pokoju, sierociniec prowadzony przez siostry elżbietanki w Jerozolimie.

Projekt misyjny: „Woreczek ryżu”

Podobnie jak przed rokiem, w okresie Wielkiego Postu proponujemy realizację projektu na rzecz misji: „Woreczek ryżu”. Ma on trzy wymiary: POSTU – w wybranym dniu 100 g ryżu staje się dla mnie, jeśli to możliwe, jedynym posiłkiem; JAŁMUŻNY – pieniądze, które przeznaczam na dzienny posiłek, składam jako ofiarę dla potrzebujących na misjach; MODLITWY – wspominam w modlitwie ubogich, głodnych i cierpiących. Zapropnujemy przeprowadzenie projektu młodzieży, np. kandydatom do bierzmowania. Jest sporo czasu na zaplanowanie i przygotowanie tej akcji.

Szkolne koła Caritas

W szkołach na terenie Archidiecezji Poznańskiej działają ok. 102 koła Caritas, które zrzeszają ponad 1700 dzieci i młodzieży. Oprócz niesienia pomocy ludziom potrzebującym, praca w kołach stanowi ogromną szansę na formowanie ludzi młodych. Wielu członków kół – przechodząc do nowej szkoły, w której nie ma takiej formy działania – staje się inicjatorami utworzenia SKC. Pomagajmy katechetom w tworzeniu takich grup na terenie szkół.

Dzień Chorego

Dzień będący wspomnieniem Matki Bożej z Lourdes jest jednocześnie obchodzony jako Świątowy Dzień Chorego. Pamiętajmy w modlitwie o chorych parafianach. Zaprośmy do wspólnej modlitwy w świątyni tych chorych, którzy o tej porze roku mogą tam dotrzeć. Zatrószmy się, by chorzy parafianie odczuli, że jest to ich dzień (patrz: *Synod Archidiecezji Poznańskiej 2004-2008*, T. 1: *Dokumenty*, 283). Zaplanujmy i podajmy do wiadomości, kiedy w parafii odbędzie się dzień osób chorych i starszych. Starajmy się umożliwić osobom niepełnosprawnym udział w liturgii poprzez ułatwianie im wejścia do świątyni. Zatrószmy się o to, by przy świątyniach powstały podjazdy do wózków inwalidzkich i wózków z małymi dziećmi.

KONTYNUACJA PROPOZYCJI Z LAT UBIEGŁYCH

Wigilijne Dzieło Pomocy Dzieciom

Rozprowadzając świece Caritas, wskazujmy wyraźnie na cel dzieła, informując o – organizowanym przez Caritas – wypoczynku wakacyjnym dla dzieci. Tam, gdzie nie ma jeszcze Parafialnego Zespołu Caritas, wykorzystajmy tę akcję do stworzenia takiej grupy.

Pomoc sąsiedzka

Nawiązując do polskiej tradycji pustego miejsca przy wigilijnym stole, zachęcajmy wiernych do okazywania sąsiedzkiej gościnności i solidarności. Zaproszenie osoby samotnej na wieczerzę będzie autentycznym świadectwem troski o bliźniego.

Wigilie dla samotnych i bezdomnych

Spotkania wigilijne dla osób samotnych i bezdomnych są organizowane nawet kilka dni przed Wigilią Bożego Narodzenia. Często parafia przygotowuje taką wigilię razem z władzami samorządowymi. Włączajmy ludzi młodych, ucząc ich w ten sposób wrażliwości na cierpienie bliźnich.

Podsumowanie kołеды

Jeżeli jednym z owoców odwiedzin duszpasterskich będzie zebranie informacji o sprawach trudnych w parafii, wspólnie zastanówmy się, jak zaradzić tym problemom. To zadanie dla Parafialnej Rady Duszpasterskiej oraz Parafialnego Zespołu Caritas.